

lo gnalèi

Collaborateur de Chambave
pour les traductions :
Rita Vuillermoz

Transcription aux soins
du Guichet linguistique

« Lo gnalèi » se propose de publier des textes en patois
afin de stimuler tous les lecteurs à entrer en contact
avec ses collaborateurs :
souhaitez-vous contribuer au travail du guichet pour
que votre patois reste toujours vivant ?
Nous sommes à votre disposition pour suggestions,
conseils, documentation !

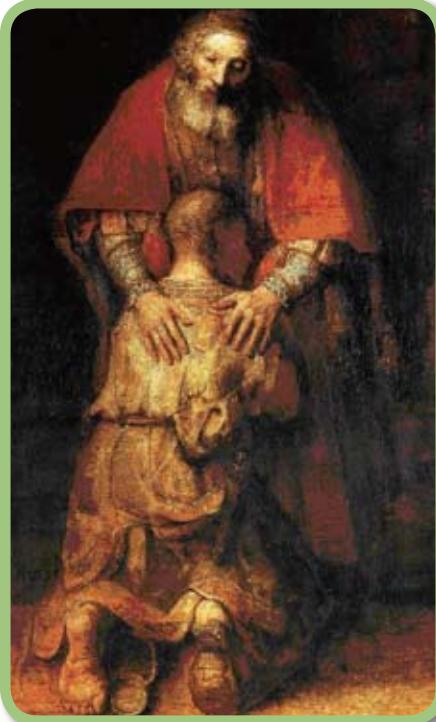

Assessorat de l'éducation et de la culture
Lo Gnalèi - Guetset leunqueusteucco :
59, rue Grand-Eyvia - 11100 Aoste
Tél. 0165 32413 - Fax 0165 44491
g-linguistique@regione.vda.it
guetsetbrel@regione.vda.it

Lo minà prodeugo

Eun ommo y avie do minà. Eun bé dzor lo pi dzoveuno i di ou chén pare : « Bailla-mè la porchón di bièn qu'i mé totse ! » É llu y a partadzà lo bièn.

Eun per dé dzor apré qu'i y avie ramassà lé chén bague, lo peu dzoveuno di minà y è parti én voyadzo bièn llouèn é y a pecache tcheu ché bièn én fièn lo libertén. Can y a to dépensà, euna grossa fameuna y è capità én sé paì e co llu y a comensà dé patì la fan. Y è allà ché sémondre a eun dé per lé, é si y a betalo a vardé lé gadén. Y arie bièn lamà ch'emplì lo ventro avoué lo pequé di gadén, ma gneun lle nen baillave. Adón, entre llu, y a pensà a cha condechón : « Véro dé-z-ouvré dou mén pappa y an lo ventro plen... i greuillon dé bon toc dé pan é mè si seuilla qué crèpo dé fan. Ne vouèi m'en allé dé seuilla... torno i métcho dou pappa ; lle dio-poue qué n'é fé eun pètchà contre lo siel é contre llu ; qué ne mereutto pamé d'être chón bouébo é qu'i pourrie belle mé prende comèn domesteucco ». Adón i par pé torné i chén métcho. Y ére éncó llouèn can chón pappa y a vu-lo vignì é y a avù còmpachón dé llu, y è alla-lle éncóntre é y a embrassa-lo. Lo bouébo y a deu-lle : « Pappa, n'é pètchà contre lo siel é contre vo, ne mereutto pa d'être votro bouébo ». Ma lo pappa i di i chén domesteucco : « Ommo, vito, portademè l'arbeillemèn pi bé é arbeilladé-lò ; betade-lle euna verdzetta ou dèi é dé boune bote i pi. Désèn allade prende lo vé pi gras, tchouade-lò... Méndzèn é fièn euna bella féta perquè lo mén minà y ére mor é èra y è tornà én via, y ére perdù é n'en rétrouva-lo ». É la féta y è comènsà. Lo peu vioù di frére y ére én campagne. Can y a rëtsavia-

se, én ch'aprotsèn di métcho y a sentù soné é dansé. Y a crià eun valet é y a demanda-lle senque i capitave. Lo valet y a deu-lle : « Lo votro frére y è tornà é lo pappa y a fé tchoué lo vé pi gras perquè y a rétrouva-lo san ».

En sentèn so seuilla, y è vegnu-lle la maleusse é y a pa voulù éntré. Adón lo chén pappa y è sourti pé lle deure dé éntré, ma llu y a répondu-lle : « Dz'é passà tan d'an a travaillé voué vo é n'é toudzor fé sen qué v'èi deu-me é v'èi jamé bailla-me gnanca eun tsevrèi pé fére féta voué lé-z-amì. Ma, can lo votro bouébo i rétorne apré avèi peuccà to lo chén bièn voué lé petane, vo vo fiade tchoué pé llu lo vé pi gras ».

Lo pare y a répondu-lle : « Món minà, tè t'é toudzor voué mè é to sen qu'i è dé mè y è co dé tè. No fa fére féta é être contèn perquè lo tén frére y ére mor é y è tornà én via, y ére perdù é n'en rétrouva-lo ».

LO MÉN VELADZO (Margnier)

Poézie dé Gina Verthuy Borroz

propozéye pé Alida Garin

Lo mén veladzo y è vioù d'én moué d'an
la chén via aprotséet i sén sent an
dé tota cha via, i recorde pomé tot
perquè i n'a fénque vu-nen passèi trop.

I son éncó én pi lé premì racar é lé grunì,
i reston lé a no fae còmpagnì ;
lé mézón roustique dou meulle sa sen
son éncó én pi solide,
é lé lleur fanétre avoué lé ferroou
qué i servivon dé gabiet.

Dèi qu'i son itoou lé, notre bon ansièn
i n'an fé-nen d'otre dza tchéca peu dzen
avoué péillo, mézón, crotta, paillì, beui avoué lo gabenet
é avoué dé grose labie y an fé-lei lo tet.

Dussù lo tet dé gro tsarfieu
bo ou fon an grossa tsemenà
é totta la fameuille restive lé aper dou fouà.
Can d'ivir, a mézón ayàn fret
i fiivan lo megnadzo ou gabenet.

Ou métèn dou veladzo y è én tortso estrà vioù
i di qu'i y è d'en ten dou coucoù,
y a toudzor tortchà tan dé bón vén
a forse y è belle arrevoou a la fén.
Y et éncó lé qu'i avétche tot a l'entor,
i ché plen én dièn : « Dabor... dabor ! ».

Tchéca peu bo y a lo for qu'i lle fé coadzo :
« Dze si éncó mè apeprèi dé tón adzo,
dz'é éncó mè lo flo queur é dze sofflo po to lo ten,
maque... caque co can i mé nen beutton dedèn.

Dz'é dza tan travaillà, dze sé dza belle lagnà
totén mè lo coadzo dze lo perdo pa,
sensa dé mè seutte brave dzé, senqu'i faràn,
qué dze lle mantérgno lo pan pé to l'an ».

Lé a coté y a lo boueuill qué i fé lo chor
pé llu y è to la méma, tan lle nen entre,
tan lle nen sor.

I no dit én barfeillèn :

« Sé dze fio po paèi, dze dério tcheu vo condanèi ».
Ma la cllotse dé la tsapella avoué lo chén tentélèn
todzèn todzèn, to lo veladzo y è bièn contèn.

Tcheut i dion : « Dé pan é dé vén, no n'en, no n'en,
sen qu'i no manque no lo atsetèn,
sen qué n'en dé trop, no lo vendèn ».

Mè, lo mé qué dze regretto
y è can dze vèyo partì lé mén-z-amì
allèi a l'étrandzì
é dze souffro é dze pleuyo
pé sisso qué i parton pé sé lon voyadzo
pé jamé pleu tornèi a leur veladzo.

M.ma Gina Verthuy vevva Borroz